

Motion till riksdagen 2019/20:330

av Pia Nilsson (S)

Uppdrag till Sjöfartsverket

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Sjöfartsverket i uppdrag att stärka incitamenten för fossilfri sjöfart och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För snart ett år sedan offentliggjorde FN:s klimatpanel specialrapporten om 1,5 graders uppvärmning. Skillnaderna i konsekvenser vid 1,5 graders global uppvärmning jämfört med 2 grader visar på angelägenheten i att alla delar av samhället gör sitt yttersta för att reducera utsläpp.

Det råder stor enighet om att sjöfarten är en del av lösningen på Sveriges klimatproblem, och att vi måste genomföra en överflyttning av transporter från väg till sjöss. Miljövinsten är stor och ger effekt relativt omgående. Cirka 90 procent av landets export och import transporteras till sjöss, vilket gör sjöfarten till det viktigaste trafikslaget för utrikeshandeln. För vissa varor är sjötransporten det enda möjliga trafikslaget.

I den maritima strategin slås fast att de maritima näringarna ska vara konkurrenskraftiga, innovativa och hållbara och bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och en attraktiv livsmiljö. Regeringen lyfter fram det faktum att en överföring av gods från land till sjöss bidrar till att minska såväl den samlade miljöbelastningen från transportsektorn som trängselproblematiken på land. Det betyder dock inte att sjöfart är utan miljöpåverkan. Val av bränsle påverkar både klimatet och havsmiljön. Fartyg orsakar i olika grad buller, påverkan på havsmiljön, stranderosion med mera.

I Trafikanalys rapport 2018:8, om uppföljningen av de transportpolitiska målen, hävdas att det inte finns någon tendens till överflyttning av godstransporter mot de mer energieffektiva trafikslagen sjöfart eller järnväg. Detta trots att arbetet med persontransportarbetet med bantrafik ökat något under de senaste åren.

Trafikanalys påpekar även att ”det mesta tyder på att transporternas påverkan på naturmiljön inte utvecklats på något avgörande sätt sedan målen antogs, det vill säga sedan 2008/09”.

Angelägenheten i att stärka incitamenten för sjöfarten att ställa om till fossilfritt bränsle är således både stor och brådskande. När bostadsbyggandet i våra kommuner kommer närmare hamn- och vattenmiljöer kommer också sjöfartens miljöpåverkan allt närmare människan. Det gör att sjöfarten också blir en tydligare aktör i våra stadsbildningar. Sjöfartsverket bör därför få ett tydligare uppdrag att medverka till att alla ansträngningar för ökad hållbarhet i branschen bör löna sig. Kritiken mot Sjöfartsverkets farledsavgifter är att dessa inte synkroniserar med statens övergripande strategi om att minska fossilberoende transporter till förmån för de fossilfria.

En miljöstyrning med större tyngd mot allvarigare miljöpåverkan, som exempelvis utsläpp av kväveoxider, ger större miljöincitament till rederier vilket i sin tur ökar förutsättningarna till bättre miljöeffekt.

Regeringen har varit tydlig med att fossilberoendet i transportsektorn måste brytas. De ekonomiska styrmedlen bör därmed utformas för att stödja en sådan utveckling, vilket även tydliggörs i den nationella godsstrategin.

Pia Nilsson (S)